

Česká, Jana: Fabula et historia: Václav Hájek z Libočan a fikční strategie historiografie

(posudek vedoucího diplomové práce na oboru český jazyk a literatura na FF UK v Praze)

Cíl práce, její účel a směřování

Práce si stanoví zřetelný a originální cíl: vyložit Hájkovu kroniku z pohledu soudobých teorií fikčních světů tímto postupem nasvítit nově permanentní debatu o míře její historické spolehlivosti, o fabulačních postupech a o způsobech čtení tohoto kanonického textu, lokalizovaného už po staletí na pomezí literatury a historiografie. Tento cíl je úhelníkem, který filtruje, jaké aspekty textu i kontextu budou zvažovány a analyzovány, ale i co se do diskursu této práce nedostane, byť se to – z jiného úhlu pohledu a přístupu – může jevit jako relevantní a produktivní.

Metodologie

Práce vychází z adekvátní obeznámenosti s teoriemi fikčních světů, ale i se stavem uvažování o metodách historiografického psaní po („naratologickém“?) obratu, který instaloval Hayden White a po něm (či souběžně s ním) i celá řada dalších teoretiků. Veškeré tyto teoretické podněty jsou vztaženy na hájkovský materiál, zároveň je ale jejich fungování a schopnost pootevřít u materiálu dosud nezohledněné prvky a aspekty, reflektováno. Díky tomu se práce vyznačuje velice dobře vystavěnou rovnováhou mezi složkou konkrétní, literárněhistorickou, a mezi složkou teoretizující či metodologickou.

Práce s odbornou literaturou

Práce je dle mého soudu podložena zcela dostatečným a adekvátním spektrem odborné literatury, která je nejen konspektována a parafrázována, ale i domyšlena, problematizována a analyzována. Autorka se vyznačuje schopností pracovat s touto literaturou velice efektivním způsobem, kdy do svého diskursu vnáší to, co se jeví jako relevantní, ale zároveň text nezahluje odbočkami, postřehy, které jsou podnětné, ale otevírají jinou problematiku atp. Práce je i v tomto ohledu velice akademicky ukázněná.

Styl a prezentace

Veškerá argumentace je dle mého soudu formulována zřetelně. Práce se vyznačuje (implikačně formulovaným) neustálým tázáním; je otevřená vidět interpretační prostor všude tam, kde obvyklé přístupy vnímají problém jako uzavřený a vyřešený. Z toho vyplývá ostatně i zdánlivě „křiklavá“, oxymóronická, ale dle mého soudu velice produktivní juxtapozice teorie fikčních světů a velkého vypravěče-historiografa Václava Hájka z Libočan. Práce prezentuje analyzovaný materiál v jasně stanoveném úhlu pohledu, zároveň je ale schopna postulovat i obecnější teze a závěry.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Práce se – i přes navenek velice heterogenní koncipování jádra zkoumaného problému – vyznačuje výrazně koherentním myšlením i jeho textací. Promýšlí a domýšlí jednotlivé zřetele se zřetelnou, dobře sledovatelnou argumentací a s využitím stylu, který ani nebanalizuje, ale ani na druhé straně nesměřuje k akademické zaumnosti a vágnosti. Jde dle mého soudu o takřka ilustrativní příklad akademicky disciplinované práce.

Celkové hodnocení

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě, vnímám ji jako práci nadstandardní a navrhuji její hodnocení známkou **výborně**.

V Praze dne 8. 9. 2014

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.